

Az előfizetési ára:
 Egész évre . . . . . 5 frt — kr.
 Fél évre . . . . . 2 „ 50
 Negyed évre . . . . . 1 „ 25

Községeknek, körjegyzőknek és neptanítóknak:
 Egész évre 4 forint, félévre 2 forint.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizethetni és egyes lapellendvényeket venni lehet a kiadóhivatalban, **TRAUB B. és Társa, VALENTIN Károly, BÖHM M., LUZSÓVICS L., WEIDINGER N. (Domján I.)** üzletében és a fűdőhánytörszében.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu hetilap.

Hirdetéseket elfogad:

Külföldön:
 Barek J. és társa **Erfurthban**, Haenstein és Vogler, Steiner **A. Hamburgban**, Daube G. L., Knoll Ignac **Frankfurtban**, Opelik A., Schalek Henrik, Mosse Rudolf **Bécs.**

Magyarországon:
 Neuberger és Braun, Goldberger A. V., Lang Lipót, Schwarz Gyula, Somogyi F. „Első magyar nemzetközi irodá”-ja **Budapestben.**

Kiadóhivatalunk és Janovszky H. királyi-utczában levő hirdetések felvételi irodája **Pécsett.**

Kéziratok

a szerkesztőségbe, Nepomuk-utca 29. sz. küldendők.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Nepomuk-utca 29. sz.

Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A baranyavári főszolgabírói állás betöltése.

A baranyavári járás végre megkapta főszolgabíráját. A választási hadjárat élénk volt ugyan, de nem hosszú s ami fő: eléggé tisztességes. Egy okkal több arra, hogy a megye minden polgárának figyelmét lekösse és érdeklődését felelőssé teszi.

A választás esélyei a kezdet ingadozásai után csakhamar 2 férfi körül csoportosultak s ezek: Seeh Károly megyei I. aljegyző és Perczel Béni tiszteletbeli főszolgabíró voltak. Az első mellett szót a becsület munkában eltöltött hivatalos évek hosszú sora s az előléptetésre méltán várakozó központi hivatalnokok érdeke, a másik mellett a járás szeretete, melyet a bár fiatal, de tehetséges és lelkiismeretes szolgabíró kötelességeinek buzgó teljesítésével maga részére hódított.

A szerencse kockája Seeh Károlynak kedvezett. Győzött — és pedig fényesen — a központ és vele az érdem és méltányosság. Csak az a különös, hogy az érdem a leggyőzöttől sem tagadható meg, ki szintén joggal számíthatott volna a méltányosságra, de hasztalanul; mert hogy egy nagy járás csaknem osztatlan bizalmát érdemek nélkül megnyerni nem lehet s hogy egy nagy járás kívánságának mellőzése méltánytalanság, azt hisszük: minden kétségen kívül áll.

Nem tartjuk feleslegesnek hangsúlyozni, hogy előtűnik a baranyavári főszolgabírói állás betöltésének személyi oldala teljesen közönyös, jobban mondva: minden tekinteten kívül állt és áll, mert amit mi egy tisztviselőtől első sorban megkívánunk, az, hogy a kötelesség-teljesítés embere legyen s ez a ritka tulajdonság megvolt és megvan ugy a megválasztott, mint a kisebbségben maradt jelöltben s ha van valami, mi a kisebbség fájdalmas sebére gyógyító frt képezhet, az az újonnan választott főszolgabíró erkölcsi deréksége, mi biztos garanciát szolgáltat arra nézve, hogy azon remény, melyet a főispán a választási eredmény kihirdetése után nyilvánított s mely abban központosul, hogy a várakozásában csalódott járás és jelölt a megmáshatatlanság választásán megnyugodva, az új főszolgabíróval zavartalan összműködésben fog a közjé előmozdítására munkálni — csakhamar valószínű fog. Az az általános éljenzés, mely a főispánnak ezen mintegy atyai szigorúsággal hangsúlyozott szavaira a megyeház szűkült közgyűlési termének minden pontjáról

felhangzott, bizonyítja, hogy a főispán a megye osztatlan óhajtságának adott kifejezést, mely ez által már nem is óhajtság többé, hanem — parancs.

A választás tehát megtörtént s midőn annak eredményéről a közérdek nevében megelégedéssel vesszünk tudomást, lehetetlen két mellékes körülményről említést nem tennünk

Az egyik azon nagy érdeklődés, melyet a megyei bizottsági tagok e választás iránt tanúsítottak, amennyiben negyedfél száznál többen jelentek meg annak megejtésére a székvárosban. A megyei élet elposványodása közepette, mit tagadni nem lehet s mi folyton nagyobb mértékben terjedtet, jól esik ez eseményt feljegyeznünk, mint örvendetes jelt s midőn a máskor kongó megyei termekre visszaemlékezve azon reményünknek adunk kifejezést, hogy ez érdeklődés nem a fajunkat olyannyira jellemző „szalmatűz” volt, hanem innen túl hova-tovább állandóbban és nagyobb mértékben találkozunk vele a megyei közélet terén, azt hisszük, hogy megyénk legjobbjainak benső óhajtságát tolmácsoltuk.

A másik megemlítendő körülmény már sokkal nagyobb fontossága — ugy szólva: etikai jelentőségű s ez az, hogy a főispán nyílt gyűlésben konstatálta, miszerint e választásra vonatkozólag visszaélések követték el, a mennyiben egyes köztisztviselők hivatalos hatalmukkal visszaélve befolyásolták a választókat.

Nem keressük, hogy melyik járás tisztviselője volt az illető. Azon körülmény, hogy a főispán kijelentése ellen senki sem szólalt fel, nagyon valószínűvé teszi azon feltevésünket, hogy mind egyik találva érezte magát. Nem kutatjuk azt sem, hogy elérhető-e azon boldog idő, melyben a korteskedés és a hivatalos hatalommal való visszaélés — megyei életünk ez eredendő és öröklött büne — nemzeti sajátosságaink közül kiküszöbölhető lesz. De ha bevalljuk is, hogy ez aranykor szak elérkezésének határidejét még messze tudjuk, nem következik, hogy annak elérhetésére ne törekedjünk s hogy ez megtörténjék, okvetlen szükséges, hogy a hivatalos hatalommal visszaélők elvegyék büntetésüket.

A főispán ünnepélyes ígéretet tett, hogy a jövőben e visszaéléseket nem fogja tűrni, hanem a törvény szigorával sújtandja. Tegye ezt s minden igazságszerető ember hálaosan fogja nevét emlegetni. (F—r.)

A delegációk és a külügyi helyzet.

Lapunk más helyén olvasható azon trónbeszéd, melylyel a király az ez idei Budapestben összeült delegációt üdvözölte. Mi természetesebb, mint az — a mit egyébként már a delegációk hivatása is magával hoz, hogy a trónbeszéd legnagyobb és legfontosabb részében a külügyi helyzetre vonatkozik és mi természetesebb továbbá, mint hogy a külügyi viszonyok tekintetéből a bulgáriai események azok, melyek a királyi szónak leglényegesebb tartalmát képezik.

A mi pedig a trónbeszéd politikai irányát illeti, kétségtelen, hogy olyan általánosságban van tartva, miszerint arra minden politikai álláspont igazolása céljából hivatkozni lehet. A minden áron békét akarók épen ugy, mint a keleti helyzetünk veszélyeztetése miatt háborút sürgetők, megtalálják benne a kellő érvet.

Még Bulgária is tápot nyerhet belőle zsarnok elnyomója elleni kitartásra, mert ugy autonómiaja, mint nemzetközi szerződések által biztosított jogrendszer e egyrészt hangsúlyozva, másrészt azon határozott kijelentéssel biztosítja, hogy a „végleges rendezés” Bulgáriában kell, hogy az európai hatalmak által eszközöltessék.

A trónbeszédben kifejezésre jutott külügyi politika azonban — melyre nézve a legújabb hivatalos kinyilatkoztatás azt mondja, hogy Tisza Kálmán annak idejében a keleti ügyekben tett nyilatkozatát összes elveiben megerősíti, oly távolos célokról és feladatokról tesz említést, melyek realizálása előtt az a nép ott a Duna és a Balkán között, mely szabadságáért és függetlenségéért emberfeletti erőfeszítést és a melynek függetlensége és önállósága épen a dunamenti államok, tehát hazánkunk is életérdekét képezi — az ázsiai despota erőszakoskodásaival szemben kénytelen lesz megtörni.

És nem véve tekintetbe azt, a mit Oroszország a Balkánon végcéljai gyanánt kitűzött, nem véve tekintetbe azt sem, a mit hazánk és a Monarchia a Keletre vonatkozó életfeladata és életérdeke gyanánt ismer — és csupán csak arra fektetve súlyt a mi tényleg Bulgáriában történik, vajon egy nagy monarchia tekintélyével, nemzetközi hivatásával és jogérzékével megegyeztethető-e az, hogy, mint legközelebről érintett szomszéd-

állam, hallgatag tűrje azon barbarizmust és semmirekellő gaz hajsztát, melyet az orosz cárnak litora egy európai szerződés által autonómiajában garantizált kicsiny nép ellen hónapok óta s hallatlan vakmerőséggel nem is Európa, de a tisztességes társadalom gunyjárta a cár belegyezésével üz?

Ha komolyak azon elvek, melyeket a kormányelnök a keleti ügyekben hozzá intézett interpellációra vonatkozó válaszában hangsúlyozott és ha igazak azok a tények, melyekről mint Bulgáriában az orosz cár ágensei által megtörténtekről az egész Európa naponta tudomást nyer, akkor a mi keleti politikánk és az orosz erőszakoskodó eljárása között oly merő ellentét létezik, a melyeknek nem többé kiegyenlítéséről, hanem csak az egyiknek a másik kizárása melletti érvényesítéséről lehet szó. Hiszen azon bárkár kiméletlenség, a melylyel Oroszország épen a magyar kormányelnök válasza óta Bulgáriában garázdálkodik, az osztrák-magyar monarchiának keleti politikájával szemben annyi tiszteletlenséget, sőt mondhatni egész politikánk oly semmibe vételét foglalja magában, hogy magában véve ez — eltekintve minden a jövőre vonatkozó orosz tervtől — csordultig elegendő arra nézve, hogy Bulgária autonómiajának védelmére külügyi politikánk tisztességének nevében valamit tegyünk.

Ha a nemzeti jog, melyet Oroszország megrendelt ágensei lábbal tipornak, nem elég alap arra nézve, hogy Oroszország ama jog határai közé szoríttassék; ha a moral, melynek mindenütt tiszteletben tartott parancsaiból az orosz ágensek által felbérelt rablók és gyilkosok gunyt üznek — nem elég ok reánk nézve, hogy a sanyargatott Bulgáriának legalább morális támaszt nyujtsunk, akkor keleti politikánk tekintélye és a tisztességérvet motívumai — melyeket a jelenkor a leghatalmasabb mozgalmak ragói gyanánt elismer, indítsanak bennünket arra, hogy azon elvek, melyeket a magyar kormányelnök Bulgáriára nézve követendő politikánk tekintetében kinyilatkoztatott, érvényesüljenek. Hiszen ellenkező esetben a dunamenti keleti népek épen ugy, mint a nagy Oroszország gunykaeaj között fogja keleti politikánk elveit emlegetni, a melyeknek csak annyi az erejük, hogy e monarchia népeit egy kis időre megnyugtatták azért, hogy csakhamar annál keserűbb csalódásra ébredesszék.

A delegációk tanácskozásainak világos tehát a főiránya; nem a hadügyminiszter

A „PÉCS” TÁRCAJA.

Derű-ború.

Tegnap bús volt, könnyezett is, —
 Ma már ismét vidám az ég
 S rémlik, mintha fenn a légtérben
 Pucsrta-szót is hallanék.

Tegnap nap ólomsúlygal
 Nehezült rám még az élet.
 Ma már tudok örvendezni
 Minden kicsi kis levélnek.

Igy váltja a fény az árnyat;
 Dalos kedvet szótlan bánat,
 És e fény és árny-cserének
 Az a neve: — ember-élet.

Balog István.

Életfaim erdejében.

Életfaim erdejében	Mindegyiket végig nézem,
Szél se lobbant réges-régen,	Mindegyike egy emlékem:
Most egyszerre vihar támad,	Elmosódott betűk, jelek,
Zuzza, tépi a fa-ágot.	Miket irtak bárony kezek.
Ág letörve, lomb leveleve,	Mindegyikre leborulok,
Ronda sárba betepeve,	Mindegyiken elzokogok,
Szerre-szóra itt hevernek	Mig a vihar támad újra,
Utain a rengetegnek.	Felragadja, tovább fújja.

Az ötvöltő fergetegbe
 Megezagatva, letepeve,
 Hulló lomb közt így bolyongok,
 Míg magam is aláhalok.

Sz. Kovács Sándor

A képzőművészeti társulat jubileuma.

Az alkotmányosság helyreállítása óta hazai köz-művelődésünk terén a kormány és társadalom együttes erővel törekedtek helyrehozni századok mulasztásait. Ez a törekvés visszatükröződik és tagadhatatlanul fényes sikert ért el a képzőművészetünknek meglepő fejlődésében is. Egy pár évtized előtt alig volt egy-két magyar művész a fővárosban; a műpártolás nálunk csak nem régen is igen szűk térre szorított. A művészi tevékenységnek az arcképfestésen kívül más műfajoknak eredményes gyakorlására még nem igen nyílt alkalom.

Mennyire jobbra fordultak azóta művészeti viszonyaink. A fővárosban a művészek száma ma már megközelíti a százat. Kiállításainkon jeles, képzett művészek mellett mindig újabb fényes tehetségek merülnek fel. A művek gazdag változatossága s azoknak mindinkább önállóan nyilatkozó nemzeti iránya, a hazai közönségnek folyton növekvő érdeklődése, a hírlapoknak öntudatos és komoly műbírálati együttvéve öröndetes tanúságot tesznek arról, hogy a magyar képzőművészetnek rövid idő alatt sikerült a művelt nyugotnak századok óta ápolott műfejlődésével versenyképes színvonalra emelkedni.

A kormány első és legfőbb feladata volt az ország politikai és közgazdasági újjászervezése és biztosítása. Ezen óriási feladat természetesen az állami segélyforrásokat majdnem teljesen kimerítette s háttérbe szorította az oly köz-művelődési célokat, a melyek az állami önállóságnak nem kepeztek közvetlen létfeltételét. Képzőművészeti célokra a kormány — más államokhoz hasonlítva — még most is aránylag nagyon csekély összeget fordíthat. A míg például Franciaország költségvetésében a képzőművészet rendszerint mintegy három millió frankkal szerepel; vagy pedig Poroszország, a melynek törekvése az, hogy Berlin Németországnak egyszersmind művészeti központjává tegye, szintén milliókat fordít a művészet

fejlesztésére sőt Magyarországnál sokkal kisebb államok — mint Belgium, Bajorország — nemcsak fényesen dotált művészeti akadémiákat tartanak fenn, hanem nagyobb szabású művészeti feladatokkal folytonosan ellátják az ott képzett művészeket, — addig nálunk az egy-két műintézet fenntartására szánt összegeken kívül a vallás- és közoktatási miniszternek művészeti célokra csupán 25 ezer forint áll rendelkezésére. Bármily lelkes barátja is a mostani vallás- és közoktatási miniszter: Trefort Agoston a művészetnek — tudvalevő, hogy az első magyarországi műegyületnek a harnincas években ő volt a kezdeményezője — ily csekély összeggel az ő ügyszerete és ereje sem idézhette volna elő művészetünknek mai fejlettségét.

Ily viszonyok közt a magyar művészet megteremtése és felvirágoztatása merőben a társadalomnak jutott feladat. A társadalmi tevékenységnek korunkat jellemző irányzata a rokon érdekköröknek társulása. Ez irányzat a művészet érdekében a képzőművészeti társulat alakításában jutott kifejezésre.

Nemcsak a főváros közönsége, hanem az egész ország művelt körei vettek részt a társulat alakításában, mely 1861-ben március 15-én tartotta első közgyűlését. Működési köre eleinte szűk határok közt mozgott. Később azonban a tagok számára kiadott közérdekű műlapok, az évenként megtartott kiállítások — eleinte az Akadémiának átengedett termekben — a külföldről nagy sikerrel hazatért művészeink hatása a művészi pályára választására s ez által fővárosunkban a művészeti életnek folytonos élénkítése az országos magyar képzőművészeti társulatot a nemzeti köz-művelődésnek nem sokára egyik kiváló tényezőjévé tették.

1861 óta a társulatot Ő Felsége a király, a főváros és tagjainak — a kik között a főrangú világ, a főpapok s közéletünknek leghangzatosabb neveivel találkozunk — bőkezű áldozatkészsége folytán egyik legfőbb célját képes volt elérni, azt, hogy a magyar

művészetnek a fővárosban díszes palotát emelhetett. A műcsarnok, mely az Andrássy-utnak egyik legnemesebb izlésű épülete, művészetünknek állandó hajlékú szolgál, egyszersmind a műpártolás s a pezsgő művészi életnek központja. Ezen fényes csarnokban minden évben nemcsak a hazai művészek tevékenységéről, hanem a külföldi művészetnek koronkinti fejlődéséről is tájékozást nyerhet a hazai közönség, a minek a műlézés terjesztésére s a műpártolás fokozására már mostanig is a legkedvezőbb hatása észlelhető.

Itt, ezen közadományokból emelt szép épületben ünnepli most a társulat negyedszázados fennállásának évfordulóját. A mindig sürrebben ismétlődő jubilárius ünnepek közt ez a naggyébb időpont mindenesetre megérdemli azt, hogy a magyar társadalom, mely a művészetért annyit tett, a társulat ünneplő kiállításának sikerét érdeklődésének tanúsítása által teljessé tegye. Művészeink e fontos alkalomra majdnem kivétel nélkül szelbnel-szebb s maradó becsléssel alkotásokat hoztak létre. Ő Felsége a király a kiállítás megajánlásának fényét személyes jelenlétével emelte még imponzansabbá, Trefort Agoston miniszter — a társulat kérelmére — örömmel vállalkozott arra, hogy a kiállítást megnyissa s egyúttal Ő Felségét fogadja. A műcsarnokot serény művészi kezek ünnepi díszszel ruházták fel, melynek központját az előcsarnokban Ő Felségének életnagyságon felüli mellszobrára képezi, melyet Strobl Alajos ismert fiatal szobrász készített. A kiállítás, mely — november 9-én nyílt meg — oly gazdag és változatos, a hazai művészek tömeges részvételével mellett a külföldről is oly nagy számú előrendű műtárgyat sikerült a társulatnak megnyerni, hogy e kiállítás művészi fejlettségünk eddig még el nem ért magas színvonalon van bemutatva.

A kiállítás folyama alatt, december 5-én, a társulat rendkívüli közgyűlést fog tartani, melynek kimagasló mozzanatait a kiállítási érnek és pályá-

